

TOWARZYSTWO PROMOCJI RYB „PAN KARP” „KARP W KRÓTKIM ŁAŃCUCHU DOSTAW” WIRTUALNE SZKOLENIE

DR MIROSŁAW CIEŚLA

**WIELOFUNKCYJNY CHARAKTER
CHOWU I HODOWLI RYB
W TRADYCYJNYCH
STAWACH ZIEMNYCH**

KARP

Pan Karp

SKRYPT

Tradycja chowu ryb w ziemnych stawach posiada na terenie Polski niemal tysiącletnią tradycję. Jest to unikatowa forma aktywności ekonomicznej człowieka, która oprócz walorów typowo produkcyjnych, w postaci doskonałej jakości żywności, jaką są ryby, dostarcza wielu innych bardzo cennych usług, z których „przy okazji” korzysta ogół społeczeństwa. W chwili obecnej właściwie jedynie gospodarka leśna nadal posiada walory podobne do tych, jakie ma gospodarka karpiowa w stawach ziemnych.

Do głównych funkcji pozaprodukcyjnych należy zaliczyć:

- retencję wody
- poprawę jakości wody
- stabilizację przepływów w ciekach zasilających stawy w wodę
- wspieranie różnorodności biologicznej siedlisk
- ochronę środowiska naturalnego poprzez tworzenie siedlisk i żerowisk dla wielu gatunków roślin i zwierząt, w tym chronionych prawnie
- tworzenie lokalnego mikroklimatu w bezpośrednim sąsiedztwie stawów, mającego pozytywny wpływ na produkcję rolniczą

Mnogość i złożoność usług oraz funkcji pełnionych przez stawy typu karpiowego wynika z faktu, że zasady gospodarowania w nich i prowadzenia chowu ryb kształtowane były przez kilka wieków w ścisłym powiązaniu lub wręcz uzależnieniu od warunków środowiskowych, klimatycznych i hydrologicznych. W rezultacie ukształtowana została bardzo specyficzna gałąź produkcji żywności, w której nadal niezwykle istotną rolę odgrywa naturalna produktywność każdego stawu. Cykl produkcji karpia konsumpcyjnego podzielony jest na szereg etapów/faz, bez jakiegokolwiek ich przyspieszania czy skracania. Cykl ten trwa aż trzy sezony produkcyjne i jest chyba najdłuższy w całej produkcji zwierzęcej. Wydzielenie stawów dla poszczególnych kategorii wiekowych karpia sprawia, że typowy obiekt karpiowy podzielony jest na szereg różnorodnych akwenów, tworzących swoisty patchwork siedlisk i żerowisk dla dzikiej przyrody.

Chcąc zapewnić odpowiednio wysoką naturalną wydajność stawów oraz utrzymywać je w kondycji i w stanie umożliwiającym stałą produkcję karpia, hodowca systematycznie prowadzi szereg prac określanych wspólnym mianem „kultury stawu karpiowego”. Do działań tych należy uprawa dna, prace melioracyjne, wykaszanie nadmiernie rozrastającej się roślinności na groblach, jak i w samych misach stawów. Powstają w ten sposób stabilne

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”.

TOWARZYSTWO PROMOCJI RYB „PAN KARP” „KARP W KRÓTKIM ŁAŃCUCHU DOSTAW” WIRTUALNE SZKOLENIE

DR MIROSŁAW CIEŚLA

**WIELOFUNKCYJNY CHARAKTER
CHOWU I HODOWLI RYB
W TRADYCYJNYCH
STAWACH ZIEMNYCH**

KARP

Pan Karp

SKRYPT

ekosystemy, w których corocznie powtarzają się te same działania i do których rośliny oraz zwierzęta są już przystosowane.

Niski poziom intensyfikacji chowu ryb, produkcja wynosi ok. 500 kg ryb/ha/rok sprawia, że ryby mają duże powierzchnie przeznaczone do żerowania i mają możliwość zachowywania się właściwie tak, jak w naturalnym swoim środowisku. Nie oznacza to jednak, że jest to akwakultura ekstensywna, ponieważ ten termin odnosi się wyłącznie do gospodarki rybackiej prowadzonej bez stosowania jakichkolwiek zabiegów służących zwiększaniu produkcji np. normowania obsad, dokarmiania ryb itp. Tradycyjna gospodarka stawowa jest akwakulturą niskointensywną, prowadzoną na dużych powierzchniach, gdzie penetracja ludzka jest bardzo mała i ograniczona właściwie do „godzin pracy” personelu. Poza godzinami stawy są w całkowitym władaniu przyrody.

Aby zapewnić karpom powierzchnię do żerowania i poszukiwania pokarmu naturalnego niezbędne było stworzenie odpowiednio dużych powierzchni stawowych. Stawy tym samym stały się zbiornikami retencyjnymi, które magazynują wodę. Pobierają wodę przede wszystkim wówczas, gdy jest jej nadmiar w środowisku i dzięki temu chronią tereny sąsiadujące przed powodzią. Wybudowanie dużego stawu wymusza usypanie dużych grobli co prowadzi do powstawania w każdym najmniejszym karpowym obiekcie stawowym różnorodnych siedlisk lądowych, wodnych i przejściowych, w których bytuje lub żeruje wiele gatunków roślin i zwierząt.

Opisane powyżej w bardzo telegraficznym skrócie cechy gospodarki karpowej w stawach ziemnych są kluczowe w kształtowaniu wielofunkcyjnego charakteru tej gospodarki i ukształtowaniu jej atrybutów pozaprodukcyjnych. Oczywiście wino być, że wszelkie unikatowe walory pozaprodukcyjne o charakterze środowiskowym są wypadkową chowu karpia nie obecności samego „dołka z wodą”. Bez produkcji karpowej nie ma możliwości utrzymania w kolejnych latach walorów pozaprodukcyjnych stawów karpowych. Zrozumienie tej zależności jest niezwykle ważne dla właściwego podejścia do zasad funkcjonowania tradycyjnych stawów ziemnych.

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”.